

TEDENSKÉ SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 22 decembra 1927

Stev. 51

Božič in božični običaji.

Prišla je zima, čas, ko gre k počitku vsa priroda. Sokovi v drevju se posuše in listje odpade. Gozd spi in nabira novih moči za prihodnje leto, za pomlad, ko ga čaka novo delo. Počiva pa tudi polje. Počivajo prazne njive in tudi ozime, ki so zagnale v jeseni. Pa tudi za njega, ki se je trudil od zgodnje pomladi do pozne jeseni vsak dan od zore do mraka, je prišel čas, da se vsaj malo odpočije in kakor nalašč pade v ta čas božič.

Z zimo je prišel božič, lep čas, katerega se veseli staro in mlado. Vsako leto se ponavlja, skozi dolgo, skoraj dvetisočletno dobo, ali vedno je lep.

Človek rabi vedno tolažilo, rabi nekaj, kar ga budi k novemu življenju. In kaj je za človeka bolj veselega, kakor zavest, da se je rodil baš v božični noči njegov Odrašenik. Nadalje pa je o božičnih praznikih nekaj zaključek važne življenjske dobe, konec leta. Če prav se človek tako krčevito oklepa življenja, vendar želi vedno, da mine ena doba, da pride nova, v kateri namerava pričeti novo, drugačno življenje, če prav koncem koncev zaide najraje zopet na staro pot in hodi po istih stopinjah, po katerih je stopal v prejšnji dobi. — Božič naj bo nekako meddobje, v katerem bomo srečni in veseli.

V božičnih praznikih pohite vsi ljudje najraje na svoje domove. Vabijo jih lepi spomini mladih dni. Naj si bo še tako zakrknjena duša, o božiču se zamisli na dni mladosti in skoraj ga ni človeka, da ne bi imel na božič lepih spominov, vsaj lepših, kakor na navadne dni življenjskega trpljenja.

Lepo je božično življenje v mestu, a niti za primerjati ni z božičevanjem na deželi. V mestu so prisiljeni obhajati božič sredi zidovja, kjer manjka vsa pokrajinska lepota.

Ako si hočemo resnično uprisposodobiti božično noč in vse ž njo vezane tajnosti Kristovega rojstva, moramo na deželo. Saj naš Gospod ni hotel biti rojen v mestu, božja volja je bila, da se je rodil Sin božji v lepi prirodi, sredi pašnikov, v tihem ubogem hlevčku, v katerega bližini so bivali navadam skvarjene mestne gospode nedostopni, nesebični pastirji. Srečen isti, ki more uživati srečen božič med svojimi dragimi v lepi domači vasi. Že pripravljane samo na božične praznike na deželi ima nekaj lepega in svečanega. V vsa srca se naseli tiha sveta sreča in ljudje nikoli

med letom niso tako blagi, kakor baš v božični noči. V božični noči skoraj ni človeka, ki bi ne odpuščal tudi svojemu sovražniku. Sreča ljudem odseva iz oči.

Med najlepše božične navade na deželi pa spadajo gotovo jaslice. Na jaslicah je združeno, odnosno uprisposodljeno življenje našega kmeta in njemu najbližjega — pastirja.

Božje dete se rodi v jaslih in leži v slamici, grejeta ga voliček in osliček. Prvi, ki prihite k Novorojenemu, so pastirji, ki mu prinesejo v dar ovčice in razne kmečke pridelke. Kakor se iz vsega razvidi, so jaslice bile gotovo prve postavljene na deželi. Dandanes pa, žal, ta lepi običaj, kakor tudi mnogo drugih takih izginjeva in nerazumni ljudje, katerim manjka kmečki ponos, nadomestujejo prekrasne jaslice z božičnim drevescem, katero so zanesli k nam tujci in ni domače, slovensko. Pri nas je darove nosil vedno le sv. Miklavž, na Sv. Štefana pa so pobirali fantje potičice in tako prejemali darove. Dajanje božičnih darov pa ni bilo pri nas v navadi. Torej, ako hočemo biti samostojni in se pokazati neodvisne od tujcev, povrnimo se k jaslicam.

Lep je običaj večernega kajenja in blagoslavljanja, najlepši pa je gotovo pohod k polnočnici. Polnočnica v mestu se ne more nikakor primerjati s polnočnico na deželi. Kaka razlika med božičnim zvonjenjem v mestu, ko se glas zvona ubija med zidovjem in pa zvonjenjem na deželi, ko odmeva zvon čez širno plan in odgovarja zvon iz ene fare zvonu sosednje.

Nepopisno sliko pa nudi prihod kmetov k polnočnici iz sosednjih vasi, ko žare in

odsevajo v sneženi belini mogočno plamteče baklje.

Menda nikoli ni v cerkvi tako čiste pobožnosti, prežete s pravo ljubeznijo, kakor v božični noči.

Kako lepo je razpoloženje v človeških dušah v božičnem času na deželi, pa pričajo ljubke božične pesmice, po večini zložene od priprostega ljudstva. Koliko lepote je v njih. Ali v zadnjih letih tudi to izginjeva. Temu so žal krivi tisti, ki se čutijo nekako vzvišene nad našim priprostim, dobrim kmetom, v resnici pa niso vredni, da kmet občuje ž njimi in pa tudi cerkev, ki uvaja novo, ljubezen in lepoto pogrešajočo pobožnost.

Osnutek spomenika kralju Petru v Mariboru, ki je dobil II. Dolinarjev pa I. nagrado.

Nj. Vel. kralj Aleksander I. je minule soboto, 17. t. m. praznoval 39. rojstni dan.

Soha kralja Petra za spomenik, ki ga postavijo v Mariboru in ga izdelala akad. kipar Lojze Dolinar.

Levo:

Tamburaško društvo fin. kontrole v Dravogradu pod vodstvom kapelnika, nadučitelja Križmana iz Sent Janža, obeta postati eno najboljših tamb. društev v obmejni Koroški

Desno:

Inž. Makso Klotič, poddirektor žel. direkcije v Ljubljani, je napravil načrt za železnico Kočevje - Vrbovsko, ki bo Slovenijo vezala z morjem.

Deseti brat v Šiški pri Ljubljani.

Našemu vrlému pristašu Martinu Tavčarju, vratarju Gorenjskega kolodvora v Ljubljani, in njegovi ženi Marijani se je koncem novembra rodil 10. sin. Na naši sliki vidimo v sredini očeta Martina in mater Marijano, oba Škofjeločana, z desetim sinčkom v naročju. Imena njuno najmlajše dete še nima, ker starša upravičeno pričakujeta, da se jima izpolni želja in prošnja po najvišji milosti in časti za svojega desetega sina.

Na levi stoje poleg očeta 8. in 7., za njima pa 2. sin: 9 letni Janezek in 10 letni Vilček, učenca osnovne šole in sobni slikar, 26 letni Jože. Poleg njih je 4. sin Lojze, ki ima 19 let in je že izučen mehanik ter se uči še za šoferja. V sredini je najstareši Tine, mehanik v kurilnici v Ljubljani, ki je star že 28 let, oženjen in je že tudi oče — seveda — sina. Za mater se je postavil 3. sin, 20 letni Martin, sedaj finančni stražnik, ki pa gre kot mehanik k vojakom v letalsko četo. Mame se tišči 9. sin 5 letni Stanko, za njim stoji 5. sin, 17 letni France, ki v kratkem postane tapetniški pomočnik, ob desnem robu slike pa vidimo 6. sina Toneta, ki se s svojimi 13. leti uči za mizarja.

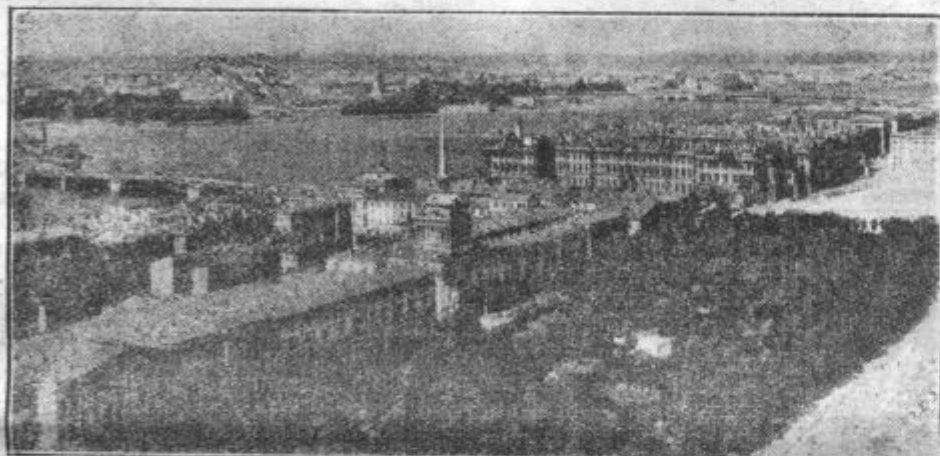
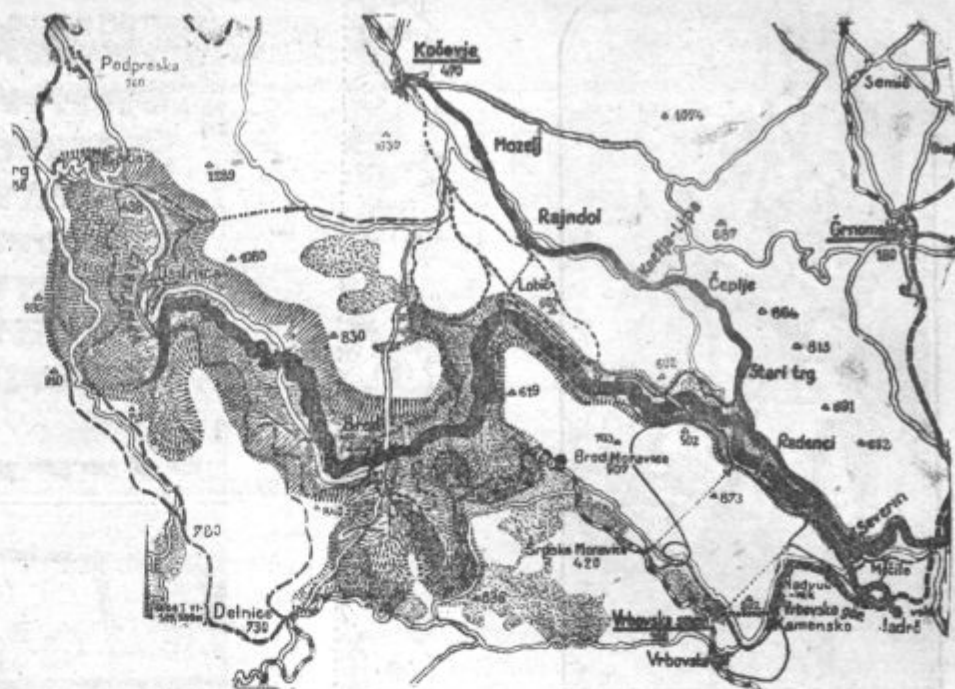
Herman Brun st., ručniški paznik v Hrastniku, je te dni praznoval 40-letnico kar je stopil v službo. Vso dolgo dobo je bil vzor svojim tovarišem in priljubljen pri njih kakor tudi spoštovan pri svojih predstojnikih.

Desno:

Načrt nove železniške zveze med Kočevjem-Vrbovskim in Sušakom, ki jo začno graditi že jeseni. Debela krivulja od leve proti desni strani karte je od zahoda proti vzhodu tekoča Kolpa. Močna črta od Kočevja proti desnemu spodnjemu vogalu pa predstavlja novo železnico, ki se bo pri postaji Vrbovsko združila z železnico Zagreb - Sušak. Po novi progi bo vozil brzovlak od Ljubljane do Sušaka le 6 ur.

Desno spodaj:

Mihael Gajšek, tesarški mojster v Podsredi, in njegova žena **Marija** v krogu svojih otrok ob njuni zlati poroki, ki sta jo nedavno proslavila zdrava in čila

Leningrad, nekdanje rusko stolno mesto Petrograd, je pod boljševiško vlado postalo popolnoma mrtvo in zapuščeno.

Pogled na slavnj Trg. sv. Marka v Benetkah ob zadnji poplavi, ko je morje stopilo čez bregove.

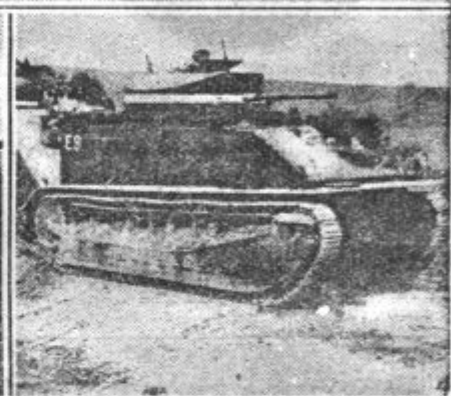
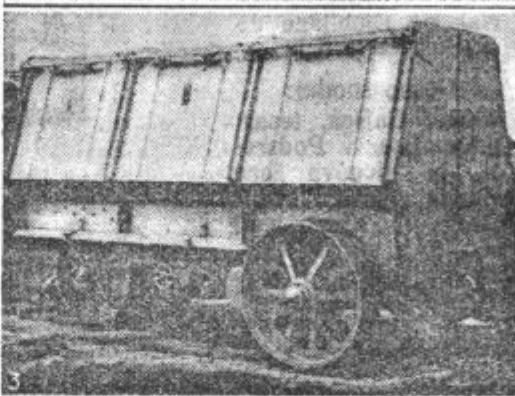
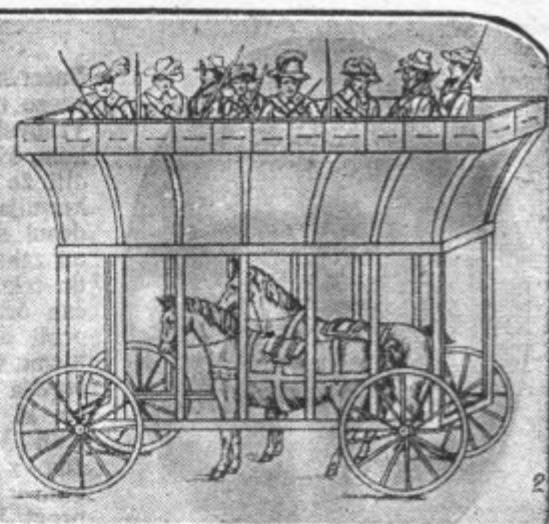
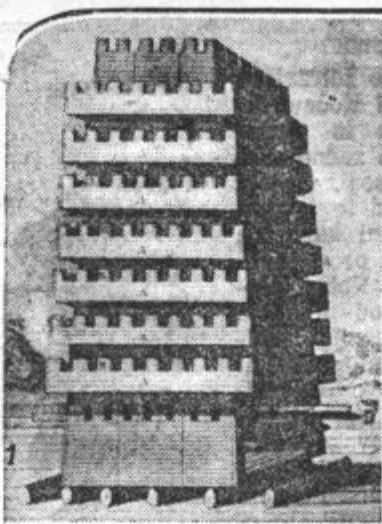
Desno:

Nova slovenska moda, ki jo bo naše ženstvo začelo nositi spomladi in je posneta po obliki naših zalih deklet z dežele.

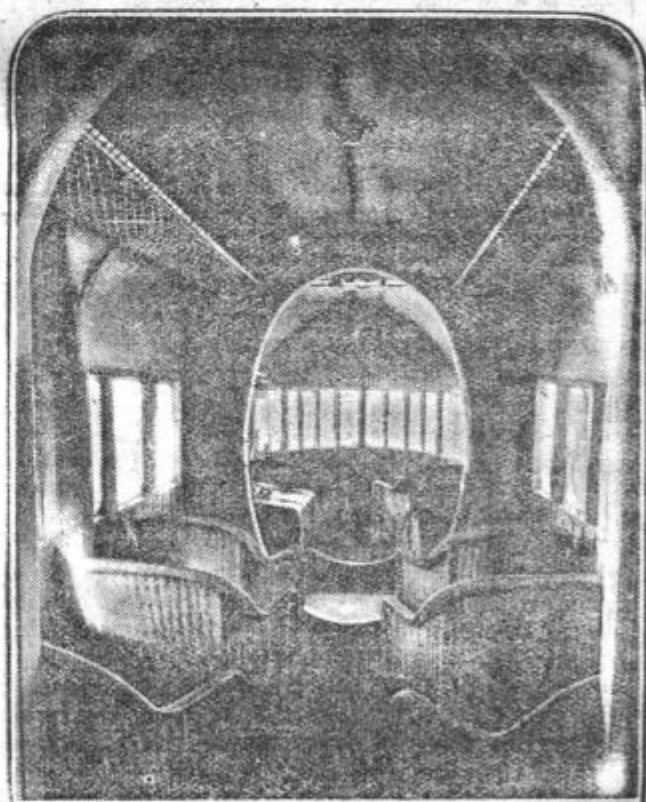

Francoski boksarski prvak se pripravlja na borbo s svojim nevarnim tekmečem z žaganjem drv. Tudi najimenitnejši zdravniki trdijo, da je najboljša telovadba in najbolj zdrav sport za ženske in moške — delo.

Od napadalnega stolpa do tanka, najstrašnejšega orožja svetovne vojne. 1. Lesen stolp na valjarjih v starem veku: vojaki so bili na hodnikih dobro za-varovani pred sovražnikom. Stolp so primaknili k ozidju mesta, kjer so ga ob-legali. 2. Šotski bojni voz iz leta 1456. Vlekla so ga konji, ki so bili, kakor kaže slika, vpreženi znotraj voznega okvira. — 3. Oklopen municijski voz, kakršne je imela britska armada v bojih z Buri (1900). — 4. Najnovejši mo-del angleškega tanka (1927), ki je znatno večji in hitrejši od prvih voz.

Notranjost velikega letala, ki nam kaže, kako udobno potujejo bogati ljudje že danes po zraku.

Levo:

Molzna krava (prečanski kraji). Ministrski pred-sednik Vukičević (z brado na česni) pravi finanč-nemu ministru z žetvarjem: »Le dobro pomolži, dokler ima še kaj mleka, ker bi se potem, ko ga ne bo več imela, lahko spremenila v bika in bi šla z rogmi nad nas...« Najboljši pomagači pri molži so slovenski klerikalci, ki neprestano na-kladajo nove davke na kmečko ljudstvo.